

Maćerščina je to najwažniše

Dopóznaća europskeho zetkanja w Sedmihródskej za kubljanje we Łužicy

Sibiu (SN/mb). Hesło „šula w maćerščinje njeje luksus, ale prosće trěbność“ stej jako citat nad lětušim wuradźowanjom džěloweho zjednoćenstwa „kubljanje“ Federalistiskeje unije europskich narodnosćow (FUEN). Prajił je to Benjamin Józsa, jednaćel Demokratiskeho foruma Němcow w Rumunskej, hosćićela zetkanja. Wot wutory hač do džensnišeho su so zastupjerjo narodnych mjeńšin w Sedmihródskej w Rumunskej schadźowali, mjez nimi ze stron Serbow Katrin Suchec-Dźisławkowa, kubłanska referentka Domowiny a kopředsydka staršiskeje iniciatiwy z Radworja, a Andreas Ošika, jednaćel Serbskeho šulskeho towarstwa (SŠT). Wobdžěliło je so wšo dohromady 20 ludźi z 12 krajow. „Špihelowa žurla“ domu foruma Němcow w Rumunskej běše z wjelorakosću rěčow napjelnjena.

Wosebje při přechodze z pěstowarnje do šule rozsudźi so hustodosć tež we Łužicy, hač zwisk džěći k domoródnej rěči wostanje abo so zhubi. Zo bychu so no-

wych praktiskich nazhonjenjow nasrěbali, su čłonojo hóstneje skupiny tež šule a pěstowarnje němskeje a madžarskeje mjeńšiny wopytali. Do toho je slědzerka kubljanja dr. Liana Regina Iunesch z uniwersity w Sibiu přechod z pěstowarnje do šule z wědomostneho wida wobswětliła. Woni běchu sej wědomi: Za zdžerženje mjeńšinowych rěčow je kubljanje w maćerščinje to najwažniše. Tohodla so wužadanjam wěnowachu, z kotrymiž su kubłanišća narodnych mjeńšin wšudze w Europje konfrontowane: wšelaki rěčny niwow šulerjow w mjeńšinowej rěči na přikład abo minimalne ličby šulerjow za wotewrjenje rjadownjow.

Andreasej Ošice njejsu dny jenož sep „interkulturelnych nazhonjenjow“ přinjesli. Hórki dónt druhich wobdžělnikow, mjez druhim wotstronjenje kubljanje w ruščinje w Estonskej abo radikalne redukowanje němskeje wučby w Pólskej, pokazuje, „kak derje so nam Serbam wjedže.“ A zo je „politiska wěstota“ wažny

zakład za wšědne žiwjenje mjeńšinow.

Powabnosť němskich kubłanišćow w Rumunskej je wulka, a hdyž wot 500 zajimcow jenož 220 přistup do šule dóstanu, njejsu metody wuběranja cunta-we, kaž su hosćom rozkładli: Tež rumunske džěćo dyrbi jako pruwowanje ze štyrjomi cuzymi wučerjemi němcować. Hižo w pěstowarni knježi „jara frontalna wučba kaž w šuli“, je Ošika zwěsćił. A mnozy starši wočakuja, zo jich džěći Grimmeć bajki z hłowy powědaja. Woni widža němčinu jako zastupny lisćik do karjery w Europje.

Tema přechod do šule wězo hišće wot hóčkowany njeje, kónc požnjenca chcetej SŠT a Domowina pod hesłom „Dyrbimy rěčeć“ ze zajimcami na zjawnym zarjadowanju „poslednje lěto w pěstowarni a derje přihotowany přechod do zakładneje šule“ rozjimać. Kotru, tež ideelnu, hódnotu naša rěč ma a kotra pedagogika džěćom tyje, wo tym chce Andreas Ošika w Serbach dale hromadže rozmyslować.